

DECIZIE

1 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara-Chișca Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni împotriva lui Veaceslav Carapunarli cu privire la încasarea datoriei în ordine de regres

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni și menținută hotărârea primei instanțe

constată:

La 5 octombrie 2016, CIA „Asito” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veaceslav Carapunarli cu privire la încasarea datoriei în ordine de regres.

În motivarea acțiunii a invocat că la 6 august 2013, CIA „Asito” SA și Veaceslav Carapunarli au încheiat contractul de asigurare RCA, fiind emisă polița de asigurare a răspunderii civile auto nr. RCA1- 000328418 din 6 august 2013.

Indică că la 6 iulie 2014, Veaceslav Carapunarli, aflându-se la volanul autovehiculului „Volkswagen Passat”, cu numărul de înmatriculare XXXXX a tamponat autovehiculul „Dacia Logan”, cu numărul de înmatriculare XXXXX.

Ca urmare, prin sentința Judecătoriei Dubăsari din 30 septembrie 2014 Veaceslav Carapunarli a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal.

Notează că în baza contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, CIA „Asito” SA a achitat păgubitului Pavel Vozan despăgubirea de asigurare pentru daunele cauzate, în sumă de 20000 lei, în baza dosarului de daune nr. 1415936R1 din 22 iulie 2014, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 1864 din 28 octombrie 2015.

Invocând prevederile art. 29 lit. f) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și prevederile pct. 28 din Hotărârea explicativă a Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației în domeniul asigurărilor obligatorii și facultative a transportului auto, susține că la momentul producerii accidentului, automobilul „Volkswagen Passat”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, condus de Veaceslav Carapunarlî, avea certificat de revizie tehnică emis de organele din Transnistria.

Susține că la 15 decembrie 2015, CIA „Asito” SA a expediat în adresa lui Veaceslav Carapunarlî o reclamație cu solicitarea de achitare a sumei de 20000 lei, care nu a fost recepționată.

Remarcă că CIA „Asito” SA a întreprins toate măsurile de înștiințare și soluționare a litigiului pe cale amiabilă, dar aceasta nu a fost posibil de soluționat.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 6 CEDO, art. 8, 9, 10, 11, 512, 513, 514, 572, 583, 602, 619, 1329, 1415 Cod civil, art. 29 lit. f) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, art. 94, 96, 166, 167, 174, 2016 alin. (1) CPC.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea din contul lui Veaceslav Carapunarlî în beneficiul CIA „Asito” SA în ordine de regres datorată în mărime de 20000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 24 ianuarie 2017 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, a fost respins apelul declarat de CIA „Asito” SA și menținută hotărârea primei instanțe.

La 11 august 2017, prin intermediul Oficiului Poștal, CIA „Asito” SA a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ca neîntemeiată.

Indică că instanțele inferioare s-au referit în mod declarativ la normele dreptului material pe care le-au considerat că nu sunt aplicabile în speță fără a se expune asupra circumstanțelor concrete ale cauzei și probelor administrate în cadrul judecării cauzei pe care se întemeiază concluziile privitoare la aceste circumstanțe.

Consideră că decizia instanței de apel a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept material și procesual, fără a constata și elucida pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost interpretată eronat legea, a fost admis și pus la baza actului contestat probe/înscrisuri inadmisibile, au fost admise probe noi în apel fără a emite o încheiere, nu a motivat necesitatea probelor noi și a recunoscut în mod tacit independența Transnistriei.

La 21 septembrie 2017, CIA „Asito” SA a înaintat recurs suplimentar împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii și încasarea din contul

lui Veaceslav Carapunarlî a tuturor cheltuielilor de judecată suportate la depunerea cererii de chemare în judecată, apel și recurs.

Suplimentar a invocat că instanța de apel ilegal a aplicat Convenția din 16 mai 2001 încheiată între Republica Moldova și Republica Moldovenească Nistreană cu privire la recunoașterea reciprocă a documentelor eliberate de către structurile competente din republica Moldova și Transnistria, recunoscând ca probe admisibile acte emise de autorități neconstituționale.

Consideră că această convenție, chiar și dacă ar fi constituțională, nu prevede și recunoașterea valabilității raportului cu privire la efectuarea testării tehnice obligatorii, ori reieșind din răspunsul furnizat de Cancelaria de Stat Convenția/Protocolul este inaplicabil din motiv că autoritățile separatiste Transnistriene au comis mai multe încălcări. Respectiv, prevederile Convenției/Protocolului la care face trimitere instanța de apel nu sunt aplicate de autoritățile constituționale și nici nu a fost ratificat conform legii.

Sușține că pe parcursul examinării cauzei Veaceslav Carapunarlî nu a prezentat niciun înscris/mijloc de probă admisibilă conform art. 117, 118 CPC precum că autovehiculul „Volkswagen Passat” cu numărul de înmatriculare XXXXX dispunea de raport cu privire la efectuarea expertizei tehnice.

Indică că reieșind din conținutul răspunsului din 2 noiembrie 2016, furnizat de Agenția Națională Transport Auto în cumul cu Hotărârea explicativă a Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 16 decembrie 2013 și Avizul consultativ a Curții Supreme de Justiție din 11 noiembrie 2013, Hotărârea Consiliului Superior a Magistraturii nr. 209/14 din 10 aprilie 2012 cert se demonstrează temeinicia acțiunii depuse.

Prin urmare, actul de efectuare a reviziei tehnice a autovehiculului „Volkswagen Passat” se echivalează cu inexistența acestuia, or actele Transnistrene nu sunt recunoscute de organele constituționale a Republicii Moldova și comunitatea internațională.

Menționează că la data producerii accidentului rutier, Veaceslav Carapunarlî nu dispunea de dovada trecerii testării tehnice, făcute de o stație autorizată, cu deținerea unui ecuson de forma stabilită de Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999 cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora.

Mai mult, prin răspunsul nr. 06/1-1-5885 din 2 noiembrie 2016 furnizat de Agenția Națională Transport Auto cert rezultă că autovehiculul „Volkswagen Passat”, cu numărul de înmatriculare XXXXX lipsește din baza de date al Sistemului Informațional Automatizat de evidență și căutare a programului „AUTOTEST”.

Totodată, Veaceslav Carapunarlî nu a prezentat nicio probă admisibilă și legală, conform prevederilor legislației Republicii Moldova și a altor state, precum că la data producerii accidentului rutier, în legătură cu care a fost achitată despăgubirea de asigurare, Veaceslav Carapunarlî ar dispune de Raport de inspecție tehnică periodică a vehiculului și de ecusonul de modelul stabilit întocmite și eliberate de o stație de testare tehnică autorizată în modul și ordinea stabilite de lege (actele normative a R.M. sau actele normative ale altui stat).

Astfel, Raportul de inspecție tehnică periodică a vehiculului și ecusonul prezentate de Veaceslav Carapunarlî nu corespund prevederilor legislației pertinente a RM.

Remarcă că Republica Moldova nu are încheiate niciun acord valabil cu pretensele autorități din stânga Nistrului cu privire la recunoașterea valabilității actelor juridice, astfel încât, autoritățile constituționale a RM nu pot accepta ca fiind valabile, ca fiind emise de autoritățile/organizațiile altui stat - Raportul de inspecție tehnică periodică a vehiculului și de ecusonul de modelul stabilit - deținute de Veaceslav Carapunarlî la data producerii accidentului.

Invocând prevederile art. 2, 8 lit. b), 40 alin. (1) din Legea privind siguranța traficului rutier, pct. 4, 7 a anexei nr. 3 din Hotărârea Guvernului cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora, art. 122 alin. (1) CPC, la materialele cauzei nu există nicio probă care să confirme că stația de testare tehnică din regiunea din stânga Nistrului, care a eliberat Raportul de testare tehnică și ecusonul privind trecerea testării tehnice a autovehiculului „Volkswagen Passat” cu numărul de înmatriculare XXXXX, deținut de Veaceslav Carapunarlî la data producerii accidentului rutier, ar dispune de autorizație valabilă, eliberată de autoritățile competente a Republicii Moldova sau alte altui stat.

Așa cum, niciuna din stațiile de testare din stânga Nistrului, nu au fost autorizate și nu corespund rigorilor și criteriilor stabilite de prevederile Legii privind siguranța traficului rutier și de Hotărârea Guvernului cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora.

Mai indică că asigurătorul nu are obligație legală să verifice faptul deținerii de asigurat a dovezii de inspecție tehnică.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 6 iunie 2017, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 112), careva date despre recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de

apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Actele cauzei denotă că, înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Veaceslav Carapunarli, CIA „Asito” SA a solicitat încasarea din contul lui Veaceslav Carapunarli în beneficiul CIA „Asito” SA în ordine de regres datorată în mărime de 20000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la netemeinicia acțiunii, pe care a respins-o ca neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de CIA „Asito” SA, instanța de apel l-a considerat neîntemeiat pe care l-a respins și a menținut hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția a fost dată de către instanța de apel fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și fără determinarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate.

În susținerea acestei concluzii se vor reține prevederile art. 130 alin. (1) și (2) CPC, care stipulează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege și nici un fel de probe nu au pentru instanță judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Potrivit art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, precum și materialului anexat la dosar, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

Astfel, instanța de recurs reține că potrivit prevederilor pct. 120 din Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere, pentru a fi menținute în traficul rutier, vehiculele trebuie supuse inspecției tehnice periodice la stațiile autorizate, în condițiile stabilite de legislația în vigoare. Confirmarea privind efectuarea inspecției tehnice o constituie ecusonul valabil amplasat în partea dreaptă de jos a parbrizului vehiculului (cu excepția motocicletelor și remorcilor), însoțit de raportul de inspecție tehnică periodică a vehiculului.

Totodată, potrivit prevederilor pct. 4 și 7 din Regulile de inspecție tehnică periodică a autovehiculelor și remorcilor acestora ale Anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 08 noiembrie 1999 cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al

transporturilor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora cu modificările și completările ulterioare, testarea tehnică a vehiculelor și remorcilor acestora se efectuează de către stațiile de testare autorizate în modul stabilit. *Testarea tehnică se efectuează de către stațiile de testare la orice stație autorizată din țară.*

La caz, prin prisma acestor reglementări legale, se va menționa că deși instanța de apel la adoptarea soluției sale a reținut ca temei de respingere a acțiunii faptul că, potrivit ecusonului anexat la materialele cauzei autovehiculul de model „Volkswagen Passat” cu numărul de înmatriculare XXXXX, la 24 iulie 2013 a fost testat în raioanele de est a Republicii Moldova, valabil până la 23 iulie 2014, a fost trecut cu vederea și nu a supus verificării faptul dacă certificatul de revizie tehnică prezentat de Veaceslav Carapunarli corespunde sau nu prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999, citate supra.

Mai mult, că potrivit pct. 19 din Regulile de inspecție tehnică periodică a autovehiculelor și remorcilor acestora ale Anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999 cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora cu modificările și completările ulterioare, în cazul autovehiculelor și remorcilor acestora care corespund normelor prescrise, expertul de inspecție tehnică aplică ecusoane de modelul stabilit (anexa nr.3 la Regulile de inspecție tehnică periodică a autovehiculelor și remorcilor acestora), însoțite de Raportul de inspecție tehnică periodică a vehiculului (anexa nr.2 la Regulile de inspecție tehnică periodică a autovehiculelor și remorcilor acestora), semnat și ștampilat de expertul de inspecție tehnică, ce confirmă executarea inspecției tehnice.

Ca urmare, instanța de apel urma să verifice dacă ecusonul de testare tehnică prezentat de Veaceslav Carapunarli este însoțit de Raportul de inspecție tehnică periodică a vehiculului și dacă acest raport întrunește exigențele și conține rechizitele modelului reflectat în anexa nr. 3 la Regulile de inspecție tehnică periodică obligatorie a autovehiculelor și remorcilor acestora.

Mai cu seamă se va menționa că potrivit răspunsului Autorității administrative „Agenția Națională de Transport Auto” nr. 06/1-1-5885 din 2 noiembrie 2016, autovehiculul de model „Volkswagen Passat” cu numărul de înmatriculare XXXXX lipsește din baza de date a Sistemului Informațional Automatizat de evidență și căutare a programului „AUTOTEST”, însă și această probă, la fel a fost lăsată fără examinare și apreciere de către instanța de apel.

Astfel fiind, instanța de recurs consideră că instanța de apel a dat o rezolvare unilaterală și superficială cauzei, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului, în raport cu probele anexate la materialele cauzei și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Drept urmare, se stabilește că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță, respectiv instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele de preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a remite pricina spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni împotriva lui Veaceslav Carapunarli cu privire la încasarea datoriei în ordine de regres, cu remiterea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara-Chișca Doneva

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu